

2022/2081(DEC)

1.2.2023

OPINIA

Komisji Rozwoju Regionalnego

dla Komisji Kontroli Budżetowej

w sprawie absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2021, sekcja III – Komisja (2022/2081(DEC))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Younous Omarjee

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju Regionalnego zwraca się do Komisji Kontroli Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. zauważa, że w swoim sprawozdaniu rocznym za 2021 r.¹ Trybunał Obrachunkowy oszacował poziom błędów w wydatkach z budżetu UE w dziale „Spójność, odporność i wartości” na 3,6 % w 2021 r. w porównaniu z 3,5 % w 2020 r.; podkreśla, że w samym poddziale „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna” szacowany poziom błędów wynosi 4,1 %; ubolewa, że nie udało się utrzymać tendencji spadkowej z poprzednich lat; podkreśla, że większość nieprawidłowości stwierdzonych przez instytucje audytowe i Komisję dotyczy tych samych głównych kategorii: wydatków niekwalifikowalnych, zamówień publicznych, ścieżki audytu i pomocy państwa; uważa zatem, że w procedurach należałoby uwzględnić konieczność większej kontroli i starannej analizy błędów, aby w przyszłości łatwiej było unikać błędów lub im zapobiegać; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na wzrost poziomu błędów i wynikający z niego zwiększony poziom ryzyka oraz możliwość późniejszej utraty finansowania;
2. przyznaje, że rekordowo wysoki poziom płatności w ramach polityki spójności w 2021 r. oraz złożone przepisy regulujące wydatki w tym obszarze mogą częściowo tłumaczyć zwiększony poziom błędów; wyraża jednak zaniepokojenie w związku z wnioskiem Trybunału, że istniejące kontrole nie równoważą wysokiego nieodłącznego ryzyka błędów w tym obszarze; podkreśla potrzebę poprawy ram kontroli i uzyskiwania pewności w odniesieniu do spójności; podkreśla, że lepsza i szersza wymiana dobrych praktyk między krajami ma zasadnicze znaczenie dla zwiększenia skuteczności i zmniejszenia poziomu błędów; podkreśla, że dalsze uproszczenie zasad i procedur regulujących absorpcję w tej dziedzinie mogłoby również znacząco przyczynić się do skutecznego, a zarazem bardziej ukierunkowanego wykorzystania funduszy oraz do zmniejszenia liczby błędów w procedurach składania wniosków; przypomina w tym względzie poprzednie stanowisko Trybunału w sprawie błędów w zakresie zwrotu podatku VAT oraz potrzebę uproszczenia przepisów w tej dziedzinie, aby pomóc państwom członkowskim w wypełnianiu zobowiązania do wypłaty środków beneficjentom;
3. zwraca uwagę na niepokojące wnioski zawarte w sprawozdaniu specjalnym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 26/2021 pt. „Prawidłowość wydatkowania środków w obszarze unijnej polityki spójności”, w którym podkreślono, że własny system kontroli Komisji Europejskiej nie rekompensuje w wystarczającym stopniu niedociągnięć w pracy instytucji audytowych państw członkowskich podczas kontroli wydatków w ramach polityki spójności; wzywa Komisję do usprawnienia prac kontrolnych, dokumentacji kontroli i procesu przeglądu, a także do wzmocnienia głównych elementów informacji o prawidłowości przedstawianych w rocznych sprawozdaniach z działalności przez jej dyrekcje generalne;

¹ Europejski Trybunał Obrachunkowy, [Sprawozdanie roczne dotyczące wykonania budżetu UE za rok budżetowy 2021](#).

4. wzywa Komisję do zapewnienia należytego zarządzania finansami w zakresie wykorzystania funduszy, w tym poszanowania praworządności i praw podstawowych, poprzez pełne wykorzystanie już istniejących instrumentów, takich jak europejski mechanizm praworządności, przy czym Komisja nie powinna zapominać o swoich prerogatywach i obowiązkach strażniczki traktatów UE; jest głęboko przekonany, że warunkowość praworządnościowa przyczyni się również do zwiększenia prawidłowości finansowania UE;
5. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wskaźnik absorpcji europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSD) na lata 2014–2020 wzrósł w 2021 r.; zwraca uwagę, że wynikało to w dużej mierze ze zmian w programach związanych z inicjatywami CRII/CRII+, które umożliwiły szybkie uruchomienie niewydanych zasobów w ramach polityki spójności na działania w dziedzinie zdrowia, wsparcie dla przedsiębiorstw i pracowników oraz słabszych grup społecznych; podkreśla, że podobne, zharmonizowane zmiany w programach miałyby sens także w kontekście innych programów, jeśli mogłyby prowadzić do większej skuteczności oraz szybszej i uproszczonej absorpcji przy jednoczesnym ograniczeniu liczby błędów;
6. z zadowoleniem przyjmuje szybkie uruchomienie dodatkowych środków finansowych w ramach REACT-EU; podkreśla, że do końca 2021 r. zaprogramowano 39,4 mld EUR (99 % całkowitej kwoty dostępnej na ten rok) oraz że pierwszych płatności na rzecz państw członkowskich dokonano już w czerwcu 2021 r.; podkreśla, że każdy wzrost finansowania wymaga większej uwagi, a w przypadku popełnienia błędów instytucje ryzykują utratę wiarygodności; podkreśla zatem konieczność ścisłego monitorowania dalszych płatności i zapewnienia, że ich intensywność nie zostanie zmniejszona, przy zachowaniu odpowiedniej przejrzystości i zabezpieczeń zapobiegających niewłaściwemu wykorzystaniu środków;
7. ostrzega jednak, że niektóre państwa członkowskie wykazują bardzo niskie wskaźniki absorpcji europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych i znajdują się pod znaczną presją, aby wykorzystać wszystkie dostępne środki przed zamknięciem programów; ubolewa, że priorytetowe traktowanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności mogło doprowadzić do opóźnień we wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
8. podkreśla konieczność opracowania zintegrowanych, spójnych, stymulujących, skutecznych i niezawodnych mechanizmów, a w szczególności zaleceń i wytycznych technicznych dotyczących wspierania absorpcji funduszy europejskich w państwach członkowskich, tak aby mogły one coraz skuteczniej korzystać z funduszy europejskich; podkreśla potrzebę zidentyfikowania państw członkowskich, w których absorpcja jest bardzo niska, oraz ustalenia i przeanalizowania przyczyn tej niższej absorpcji, a następnie podjęcia odpowiednich środków w celu poprawy wskaźnika absorpcji, w tym poprzez wymianę najlepszych praktyk między krajami i szkolenia administracyjne; wzywa Komisję, by w ramach zorganizowanego dialogu z państwami członkowskimi przeanalizowała praktyki i procedury administracyjne pod kątem eliminacji nieskuteczności oraz by rozpowszechniła przykłady skutecznych praktyk i procedur administracyjnych wśród wszystkich właściwych organów;

9. uznaje, że kryzys COVID-19 stanowił nowe i nieoczekiwane wyzwanie, a konsekwencje rosyjskiej agresji na Ukrainie również będą stanowić poważne wyzwanie; podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie muszą zdecydowanie zareagować i zapewnić rozwiązania na szczeblu unijnym i krajowym; podkreśla, że polityka spójności już udowodniła swoją wartość dodaną i będzie jeszcze bardziej niezbędna w następstwie kryzysu COVID-19 i wojny w Ukrainie;
10. z zadowoleniem przyjmuje rosnącą elastyczność finansową związaną z wykorzystaniem funduszy spójności, która umożliwi państwom członkowskim tymczasowe wykorzystanie tych środków na finansowanie projektów związanych z kryzysem; podkreśla potrzebę promowania ciągłości i głębszej współpracy między wszystkimi podmiotami polityki spójności, zwłaszcza MŚP, gminami i regionami, które w najbliższych miesiącach będą musiały zmierzyć się z kryzysem energetycznym, rosnącym bezrobociem, migracją, wysoką inflacją, kryzysem żywnościowym i opieką zdrowotną; podtrzymuje swoje zobowiązanie do realizacji długoterminowych celów polityki spójności, które również powinny być wspierane przez te elastyczne rozwiązania; podkreśla, że wyeliminowanie podstawowych przyczyn nieprawidłowości poprzez usprawnienie i wzmocnienie zdolności administracyjnych pomogłoby beneficjentom i władzom skupić się na wynikach i przyczyniłoby się do obniżenia poziomu błędów; stwierdza, że pilne środki elastyczności przyjęte w odpowiedzi na kryzys COVID-19 przyniosły natychmiastowe skutki i że wiele z tych środków, które przyniosły nadzwyczajne rezultaty, należy kontynuować w krótkiej perspektywie czasowej, zwłaszcza teraz w kontekście wojny w Ukrainie;
11. wzywa Komisję do opracowania środków mających na celu uproszczenie procedur, które w przedstawionych powyżej okolicznościach przyczyniłyby się do odpowiedzialnego i odpowiedniego wydatkowania środków finansowych i wynikającego z tego ożywienia gospodarczego w państwach członkowskich, mając na uwadze, że cele państw członkowskich na okres programowania 2021-2027 muszą być znacznie ambitniejsze w odpowiedzi na obecne szeroko zakrojone konsekwencje gospodarcze i społeczne zarówno kryzysu COVID-19, jak i wojny w Ukrainie, aby chronić obywateli, zachować miejsca pracy i wzmocnić klimat inwestycyjny; w tym kontekście wzywa również Komisję do zapewnienia udziału wszystkich zainteresowanych stron oraz wszystkich szczebli administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i wdrażaniu planów naprawy gospodarczej;
12. zauważa, że od 2021 r. Komisja zarządza pobrexitową rezerwą dostosowawczą, która zapewnia wsparcie regionom najbardziej dotkniętym wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z UE; zauważa, że w 2021 r. dokonano dwóch płatności zaliczkowych w ramach pobrexitowej rezerwy dostosowawczej; podkreśla, że należy przygotować jasny przegląd sytuacji oraz pomóc krajom dotkniętym kryzysem w poprawie ich absorpcji poprzez programy pomocy technicznej w zakresie współpracy z władzami administracyjnymi oraz programy doradztwa technicznego i szkoleń;
13. ubolewa nad niepokojącymi opóźnieniami we wdrażaniu Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, pilnie potrzebnego do wsparcia obywateli i regionów UE w procesie ekologicznej transformacji; wzywa do usunięcia niedociągnięć poprzez podjęcie odpowiednich środków; podkreśla konieczność ustalenia, co dokładnie jest przyczyną opóźnienia, a w konsekwencji dostosowania procedur lub uproszczenia

przepisów i zmniejszenia obciążeń administracyjnych, które potencjalnie utrudniają absorpcję; podkreśla, że zwłaszcza w przypadku nowych funduszy wszystkie zainteresowane strony muszą być lepiej włączone w procedury, aby uniknąć wąskich gardeł i zaległości w płatnościach w procesie absorpcji;

14. ubolewa nad opóźnieniami w uruchamianiu nowych programów dotyczących funduszy w ramach rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów; przyznaje, że opóźnienie to wynika z późnego przyjęcia przepisów dotyczących spójności, przeprogramowania w ramach środków nadzwyczajnych związanych z COVID-19 oraz prac nad krajowymi planami odbudowy i zwiększania odporności; podkreśla, że wykorzystano jedynie 2 % dostępnej kwoty środków na zobowiązania w ramach funduszy objętych zakresem rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów; podkreśla potrzebę ścisłego monitorowania intensywności absorpcji, a jeśli sytuacja nie ulegnie poprawie, wezwania państw członkowskich do podjęcia działań;
15. ubolewa nad faktem, że Trybunał Obrachunkowy w swoim sprawozdaniu specjalnym w sprawie wydatków na działania związane z klimatem w budżecie UE na lata 2014–2020 uważa, że ogólna sprawozdawczość Komisji w zakresie wydatków na działania klimatyczne była nierzetelna oraz że Komisja zawyżyła wydatki na działania klimatyczne o co najmniej 72 mld EUR, z czego ponad 80 % pochodziło z finansowania rolnictwa, co oznacza, że około 13 % budżetu UE na lata 2014-2020 wydano na działania klimatyczne, w związku z czym wyraża obawy co do rzetelności również sprawozdawczości w zakresie działań klimatycznych w latach 2021-2027 i wzywa Komisję do ponownej oceny jej metodologii śledzenia zmian klimatu;
16. podkreśla znaczenie polityki spójności w promowaniu równości płci, co zostało podkreślone w sprawozdaniu z własnej inicjatywy Parlamentu Europejskiego w sprawie wymiaru płci w polityce spójności oraz w sprawozdaniu specjalnym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 10/2021 pt. „Uwzględnianie aspektu płci w budżecie UE – czas, by za słowami poszły czyny”; zwraca uwagę na ocenę Trybunału, zgodnie z którą w cyklu budżetowym UE nie uwzględniono w wystarczającym stopniu równości płci, a Komisja nie wywiązała się jeszcze ze swojego zobowiązania do uwzględniania aspektu płci w budżecie UE; z drugiej strony z aprobatą przyjmuje prace Komisji nad nową klasyfikacją w celu pomiaru wpływu wydatków Unii w aspekcie płci; wzywa Komisję do dopilnowania, aby klasyfikacja ta koncentrowała się na dokładnym i kompleksowym przedstawieniu wpływu programów na równouprawnienie płci;
17. odnotowuje, że w 2021 r. Trybunał zgłosił do OLAF-u 15 spraw, w przeciwieństwie do 6 spraw zgłoszonych w 2020 r.; zauważa również, że tylko jedna z tych spraw została jednocześnie zgłoszona Prokuraturze Europejskiej; ubolewa nad brakiem przejrzystości w odniesieniu do liczby spraw zgłaszanych przez Komisję Prokuraturze Europejskiej; wzywa Komisję do bardziej konsekwentnego monitorowania realizacji programów i konsekwentnego zgłaszania Prokuraturze Europejskiej wszelkich naruszeń, przy jednoczesnym zapewnieniu przejrzystości zgłaszanych przypadków;
18. podkreśla rolę Prokuratury Europejskiej w ochronie interesów finansowych Unii za pomocą prawa karnego; przypomina, że rozporządzenie w sprawie Prokuratury Europejskiej powierza jej uprawnienia do prowadzenia postępowań przygotowawczych, wnoszenia oskarżeń oraz wytaczania powództw w przypadku przestępstw

naruszających interesy finansowe Unii, ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw o wymiarze transgranicznym; podkreśla, że rozporządzenie w sprawie Prokuratury Europejskiej nakłada na wszystkie instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii obowiązek bezpośredniego zgłaszania Prokuraturze Europejskiej wszelkich czynów zabronionych, w odniesieniu do których mogłaby ona wykonywać swoje kompetencje; wyraża również ubolewanie z powodu sporów, które pojawiły się w niektórych państwach członkowskich, dotyczących kompetencji do rozstrzygnięcia niektórych spraw, zwłaszcza tych związanych z nadużyciami finansowymi dotyczącymi środków w ramach inicjatyw CRII i CRII+;

19. wyraża ubolewanie, że nie wszystkie państwa członkowskie uczestniczą obecnie we wzmocnionej współpracy w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej i ubolewa nad wszelkimi nieprawidłowościami lub stronniczymi interwencjami przy mianowaniu prokuratorów w uczestniczących państwach członkowskich;
20. ponadto wzywa do zwiększenia wysiłków w walce z oszustwami na szczeblu UE i w państwach członkowskich; wzywa Komisję do zapewnienia odpowiedniego wsparcia państwom członkowskim, tak aby mogły one skuteczniej walczyć z korupcją, co zwiększy również ogólne zaufanie obywateli do instytucji UE.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Data przyjęcia	25.1.2023
Wynik głosowania końcowego	+: 30 -: 0 0: 5
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Stéphane Bijoux, Franc Bogovič, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Chiara Gemma, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Ondřej Knotek, Elżbieta Kruk, Nora Mebarek, Martina Michels, Denis Nesci, Niklas Nienaaß, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Alessandro Panza, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Hannes Heide, Jan Olbrycht, Mauri Pekkarinen, Rovana Plumb, Bronis Ropé
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Jordi Cañas, Gilles Lebreton

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

30	+
NI	Chiara Gemma
PPE	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Christian Doleschal, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Andrey Novakov, Jan Olbrycht
Renew	Stéphane Bijoux, Jordi Cañas, Ondřej Knotek, Mauri Pekkarinen, Susana Solís Pérez
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Corina Crețu, Matthias Ecke, Hannes Heide, Nora Mebarek, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
The Left	Martina Michels, Younous Omarjee
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Niklas Nienaaß, Caroline Roose, Bronis Ropé

0	-

5	0
ECR	Elżbieta Kruk, Denis Nesci
ID	Gilles Lebreton, Alessandro Panza, André Rougé

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się